

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ
СЛІПИХ ТА ЗІ ЗНИЖЕНИМ ЗОРОМ**

ІНОЗЕМНА МОВА

6-7 класи

Укладачі: Данілавічюте Е.А., канд. пед. наук, завідувач лабораторії
логопедії Інституту спеціальної педагогіки НАПН України;
Гудим І.М., канд. пед. наук, завідувач лабораторії тифлопедагогіки Інституту
спеціальної педагогіки НАПН України

Київ - 2015

Пояснювальна записка

Мультилінгвальність виступає одним із провідних маркерів сьогодення та передбачає оволодіння кожним європейцем декількома мовами. Посилення інтересу до вивчення іноземних мов продиктовано євроінтеграційними процесами, а також глобалізацією усіх сфер життя, що автоматично привертає особливу увагу до системи навчання іноземних мов у європейських країнах. Це оптимізує процес розробки сучасних концепцій та відповідного реформування системи опанування знань, умінь і навичок іншомовного спілкування, про що свідчить позитивний досвід зазначених країн.

Відповідно до навчальних програм з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов для 5-9 класів у якості **мети** навчання іноземної мови обрано досягнення учнями рівня комунікативної компетенції (мовної, мовленнєвої, соціокультурної), що дозволяє спілкуватися – розуміти (аудіювання, читання), говорити та писати. У якості пріоритетних напрямів навчально-виховного процесу виступає формування практичних навичок пошуку й аналізу інформації, самоорганізації, адекватної конкретним мовним ситуаціям поведінки, становлення ціннісних орієнтацій. Мовленнєвим знанням, умінням і навичкам відведено роль засобів цілісного розвитку дитини, їх опанування більше не виступає у якості самостійних цілей. Діяльнісний, особистісно-орієнтований та компетентнісний підходи є провідними у процесі навчання іноземної мови, що забезпечує здатність застосовувати компетентності в житті.

Школярі з **порушеннями зору**, які переходять до 6-7-го класів спеціального загальноосвітнього закладу, усе ще залишаються дітьми зі своєрідним розвитком різних компонентів пізнавального розвитку, структури мовленнєвої діяльності, що зумовило створення програми з урахуванням цього факту.

Іноземну (англійську) мову вперше включено до складу освітньої галузі «Мови і літератури» у контексті змісту навчання школярів 6-7-их класів з порушеннями зору. Своєрідність такої програми полягає у адаптації навчальної інформації (за рахунок створення специфічних умов її засвоєння) відповідно до розробленої корекційно-розвиткової складової, що містить пізнавальний, сенсомоторний, мовленнєво-комунікативний, емоційно-вольовий та особистісний компоненти, та є логічним продовженням навчальної програми для школярів 1-4, 5 класів з порушеннями зору.

Навчальна програма з вивчення іноземної (англійської) мови для учнів 6-7-х класів для сліпих дітей та дітей зі зниженим зором – нормативний документ, у якому конкретизовано визначені Державним стандартом загальної освіти результати навчання відповідно до певної складової освітньої галузі, розкрито її зміст, репрезентовано рекомендації щодо врахування особливостей перебігу навчально-виховного процесу в умовах наявності порушень мовленнєвого розвитку, які розташовано у самому тексті трьох колонок програми.

Доцільність використання навчальної програми, як основного робочого документу організації навчального процесу школярів з порушеннями зору, забезпечується вирішенням ряду корекційно-розвиткових **завдань**, що полягають у визначенні особливостей зорового та дотикового сприймання, переорієнтації учня на цілеспрямоване використання збережених аналізаторів, особливостей пізнавального розвитку та механізмів їх виникнення (передбачає співпрацю вчителя іноземної мови та вчителя-тифлопедагога, який надає необхідні поради стосовно стану розвитку пізнавальних можливостей кожного учня); подоланні виявлених порушень з урахуванням механізмів їх виникнення та з опорою на використання збережених аналізаторних систем пізнавальної діяльності; попередженні появи вторинних порушень (вербалізму та зрідненості

уявлень, порушення звуковимови, недоліків сенсорного та соціально-комунікативного досвіду); формуванні здатності здійснювати комунікацію в різних сферах спілкування з урахуванням мотивації, мети та соціальних норм поведінки; нормалізації м'язового тону організму дитини через інтеграцію мовленнєвої, пізнавальної, рухової діяльності та на фоні організації загальнооздоровчих заходів з позицій індивідуального підходу до потреб кожного школяра.

Реалізація завдань відбувається в процесі знайомства школярів з різноманітним лексичним матеріалом (розділ таблиці «Тематика ситуативного спілкування» у контексті навчальних програм з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів), який подано за певними темами, і відповідає їхнім віковим особливостям, пізнавальним можливостям, а також задовольняє потреби у формуванні соціокультурної та загальнонавчальної компетенції.

Табличне структурування програми відбувається за основними змістовими лініями, представленими в Державному стандарті. Зміст першої колонки відбиває складові лінгвістичної компетенції (лексичну, граматичну, фонетичну, які подано окремо, що обумовлено можливістю компонувати фонетичний та граматичний навчальний матеріал відповідно до певної лексичної теми у контексті певного підручника), кожна з яких передбачає роботу з матеріалом у контексті єдиної лексичної теми; сфери спілкування, мовленнєві функції, засоби вираження (відповідно до лексичної теми). Слід зазначити, що формування фонетичної складової лінгвістичної компетенції продовжує відбуватися на провідному рівні організації як усної, так і писемної мовленнєвої діяльності, а значить виступає метою певних завдань. Саме тому в контексті кожної лексичної теми фонетична складова спрямована на виконання завдань різного ступеня складності (за принципом поступового ускладнення), передбачаючи формування вимовних, читацьких та писемних навичок (списування, письмо під диктовку, творче письмо з різним ступенем участі рухів артикуляційного апарату). У другій колонці подано інформацію про досягнення учнів у контексті певної теми, а також специфічні умови, при дотриманні яких уможлиблюється достатній рівень засвоєння учнями навчального матеріалу. Третя колонка стосується особливостей корекційно-розвиткової роботи в процесі навчання сліпих дітей та дітей зі зниженим зором. Тут розташовано детальну інформацію щодо формування тих компонентів психологічної структури мовленнєвої діяльності, соціокультурної та загальнонавчальної компетенції, особистісних якостей, які є основою благополучного засвоєння всіх знань, умінь і навичок, що передбачені програмою, з урахуванням загальних та індивідуальних особливостей пізнавального розвитку, а також послідовності подачі навчального матеріалу, найбільш прийнятної для зазначеної категорії учнів.

На відміну від сучасної програми, за якою навчаються школярі загальноосвітніх навчальних закладів, програма для учнів з порушеннями зору передбачає опанування всіх необхідних знань, умінь та навичок з урахуванням вихідного рівня розвитку вимови, лексики, граматики у контексті рідної мови кожного з учнів, що обумовлено наявністю єдиного нейрофізіологічного мовленнєвого механізму незалежно від типу мови. Перелік напрямів (зазначених вище), що складають зміст навчання, залишається однаковим у контексті кожної теми (весь перелік напрямів має повторюватися стільки разів, скільки тем передбачено програмою). Такий підхід обумовлений необхідністю детального відбиття змін, що мають місце під час вивчення матеріалу в рамках будь-якого напрямку кожної наступної теми. Поступове, дозоване ускладнення матеріалу веде до послідовного зростання вимог до рівня знань учнів за кожним напрямом з однієї теми в іншу за принципом спіралі. Загальна характеристика якісних змін полягає в об'ємі допомоги, що надається педагогом: спочатку виконання завдань відбувається переважно з опорою на запитання педагога та за його допомогою, надалі – лише з опорою на запитання педагога (в тих завданнях, де це необхідно), а до кінця навчання у сьомому класі учні переходять до ще більш самостійного виконання завдань. З метою зручності користування програмою зміни, котрі відбуваються в рамках окремих напрямів певної теми, представлені детально. У випадках збереження алгоритму опанування навчального матеріалу у контексті

різних тем, зміни стосуються лише лексичного та граматичного наповнення, а чіткий обсяг нових лінгвістичних одиниць відсутній, що пов'язано із подальшою можливістю створення альтернативних підручників та використання наявних, які відрізняються варіативністю лексики (слів, словосполучень, речень, текстів у віршованій та прозаїчній формах тощо) у процесі подачі тієї самої теми. Головною залишається загальна модель роботи у контексті кожної лексичної теми, репрезентована у першій колонці таблиці. Вона може виступати й підґрунтям планування роботи на уроці. Таким чином, зменшується вірогідність втрати одного з важливих аспектів роботи з навчальним матеріалом.

Наявність порушень зорового сприймання вимагає від педагога обов'язкового втілення диференційованого та індивідуального підходів у практику своєї роботи. Це дозволить врахувати особливі освітні потреби кожної дитини, а також створить умови для досягнення нею хоча б мінімального успіху, що є потужним мотивуючим засобом опанування знань з іноземної (англійської) мови. Організація навчально-виховного процесу з використанням ігрової форми залишається актуальною упродовж шостого і сьомого років навчання. Обов'язковими умовами успішного засвоєння знань виступають: **довільність** (здебільшого навмисне привертання уваги до нової інформації, а не мимовільне її накопичення), **чітке дозування матеріалу** (не більше 5-10 нових лінгвістичних одиниць для запам'ятовування від уроку до уроку відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей; виконання невеликих домашніх завдань лише з опорою на засвоєний на уроці матеріал), **багаторазовість усіх можливих форм повторення** (у тому числі, звучання еталонного мовлення педагога з тлумаченням особливо складних випадків вимови та розуміння; велика кількість тренувальних вправ, що передбачають диференціацію різних часових форм), **наявність різноманітних опор** (з акцентом на зорових, дотикових та рухових, уникаючи ситуацій засвоєння мовленнєвого матеріалу лише на основі слухового сприймання та **індивідуальний розклад** (темп, послідовність, пріоритети тощо) засвоєння навчального матеріалу.

Відмінність навчальних досягнень сліпих учнів та учнів зі зниженим зором з від навчальних досягнень звичайних учнів загальноосвітніх шкіл на кінець 7-го класу полягає у наявності умов, при яких школярі з порушеннями зору можуть успішно виконати передбачені програмою завдання та, в цілому, узгоджуються з «Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання».

6 КЛАС
(105 годин на рік, 3 години на тиждень)

Кіл-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи та очікувані результати
14	Я, моя сім'я, мої друзі (зовнішність, риси характеру) <i>Особистісна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>опис зовнішності людини, характеристика її поведінки</i>	Учень: - уміє здійснювати опис зовнішності людини, давати характеристики її особистості, розповідати про неї, роблячи акцент на її поведінці та уподобаннях; називає та використовує види магазинів, основний асортимент товарів, інформацію про гроші відповідно до контексту розмови; знає назви страв, видів спорту, транспорту, проїзних документів та вміє висловлювати свої уподобання стосовно їжі, видів спорту і транспорту (<i>like; would/wouldn't like</i>); визначає та називає визначні місця столиці, уміє надавати необхідну інформацію про них відповідно до контексту розмови; називає види діяльності на уроках, акцентуючи на улюблених, спочатку вимовляючи нові лінгвістичні одиниці відповідно до інструкцій педагога (стосовно вимови окремих складних звукосполучень та інтонації), з іншими учнями класу, повторюючи за педагогом/однокласниками, самостійно вимовляючи відповідно до власних мовленнєвих можливостей та ситуації спілкування у контексті кожної теми ситуативного спілкування.	Розвиток функцій та операцій, що забезпечують взаємодію аналізаторних систем (слухової, зорової, мовнорухової, кінестетичної). Конкретизація уявлень про об'єкти та предмети, що вивчаються. Розвиток навичок активного слухання. Формування слухової уваги та пам'яті на матеріалі англomовних одиниць мовлення шляхом багаторазової гучної та виразної вимови слів та коротких речень педагогом з акцентом на довільному зоровому зосередженні на еталонній вимові педагога (органах артикуляції педагога) та ситуації, у якій відбувається сприймання з метою розуміння мовного матеріалу. Формування слухового контролю за власною вимовою шляхом її співставлення із еталонним мовленням педагога (оцінювання якості власних вимовних умінь та їхня самостійна корекція) у процесі активного застосування мови.
14	Покупки (відвідування магазинів) <i>Особистісна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>розпитування з метою роз'яснення та уточнення інформації, надання необхідної відповіді</i>		
14	Харчування (традиції харчування) <i>Особистісна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>пропонування, приймання, відхилення пропозиції</i>		
14	Спорт (характеристика видів спорту) <i>Особистісна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i>		

	<i>розповідь та запитування про види діяльності</i>		
14	Подорож (транспорт, підготовка до подорожі, проїзні документи) <i>Публічна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>висловлення своїх вражень, почуттів та емоцій</i>		
12	Велика Британія (Лондон) <i>Публічна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>надання та запитування інформації про визначні місця столиці країни, мова якої вивчається</i>		
12	Україна (Київ) <i>Публічна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>надання та запитування інформації про визначні місця столиці країни, мова якої вивчається</i>		
11	Шкільне життя (улюблені предмети) <i>Освітня сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i>		

	аргументація свого вибору, точки зору		
		Лексичний компонент лінгвістичної компетенції	
	<p><i>Лексичний компонент лінгвістичної компетенції:</i> зовнішність людини, риси характеру; види магазинів, основний асортимент товарів, гроші; назви страв; види спорту; види транспорту; назви проїзних документів; визначні місця столиць; види діяльності на уроках</p>	<p>- впізнає на слух та може вказати на предмети, явища та дії, що пов'язані з кожною з лексичних тем, або на їхнє зображення на малюнку (<i>повторення слів у контексті кожної теми та поповнення словника новими словами</i>), називає їх (з опорою на малюнок чи предмет у разі необхідності); може скласти декілька речень, здійснити опис; підтримати бесіду про предмети, явища та дії, здійснити повідомлення у контексті конкретної лексичної теми з опорою на зразок (еталонне мовлення педагога, зорові та дотикові опори тощо) та алгоритм за допомогою учителя, або працюючи в парі з однокласником;</p>	<p>Розвиток функцій та операцій, що забезпечують взаємодію аналізаторних систем (слухової, зорової, мовнорухової, кінестетичної). Конкретизація уявлень про об'єкти та предмети, що вивчаються. Подолання вербалізму уявлень. Розвиток навичок активного слухання. Формування навичок вимови відповідно до мовленнєвих можливостей з опорою на еквіваленти рідної мови та відповідно до послідовності перебігу корекційної роботи з подолання порушень мовленнєвого розвитку на матеріалі рідної мови, а також з опорою на наочність з метою підтвердження розуміння значення мовних одиниць. Формування умінь спиратися на власні фонематичні уявлення (акустико-артикуляційні образи слів) у процесі конструювання висловлювань з метою наближення навчального процесу до ситуацій вільної комунікації, у яких відбувається внутрішній переклад з рідної мови на іноземну. Формування впевненості у власних мовленнєвих можливостях з метою профілактики виникнення психологічного бар'єра на шляху до розвитку англomовних комунікативних навичок за допомогою</p>

			створення ситуацій успіху, що супроводжуються незмінно доброзичливим та толерантним ставленням з боку педагога, яке полягає у наданні можливості здійснити декілька спроб під час відповіді учня для досягнення позитивного результату.
	Граматичний компонент лінгвістичної компетенції		
	Граматичний компонент лінгвістичної компетенції: диференціація Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Future Simple, структури to be going to (упродовж року).	- продовжує вдосконалювати навичку диференціації стверджувальних, питальних (<i>general, special questions</i>) та заперечних речень різних конструкцій у <i>Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Future Simple</i> , з використанням структури <i>to be going to</i> , виділяючи суттєві ознаки у процесі сприймання англомовних лінгвістичних одиниць та здійснюючи адекватний переклад з рідної мови на англійську та користуючись різноманітними опорами;	Розвиток функцій та операцій, що забезпечують взаємодію аналізаторних систем (слухової, зорової, мовнорухової, сенсомоторної, кінестетичної). Конкретизація уявлень про об'єкти та предмети, що вивчаються. Подолання вербалізму уявлень. Розвиток навичок активного слухання. Формування навичок самоконтролю у процесі прийняття рішення щодо визначення часу та здійснення поточної корекції у разі необхідності з метою вдосконалення мовлення для точної передачі подій, які відбуваються або через певні проміжки часу у повсякденному житті, або мали місце в минулому, або матимуть місце у майбутньому шляхом створення проблемних ситуацій та з опорою на алгоритм міркувань, що призводить до прийняття правильного рішення. Активізація практичного використання стилістичних та граматичних засобів виразності. Удосконалення вмінь правильного розташування слів у реченні, речень – у

			тексті.
	артикль (відсутність артиклю);	- уміє визначати випадки відсутності артикля (<i>zero article</i>) перед множиною іменників (<i>people</i>), іменами людей, кличками тварин, необчислювальними абстрактними іменниками (<i>music</i>) тощо ізольовано, у словосполученнях та реченнях, спираючись на картинки та мовлення педагога, повторює за педагогом відповідно до власних мовленнєвих можливостей у контексті речень, самостійно вживає конструкції або за допомогою педагога у разі необхідності;	Формування фонематичного сприймання та аналізу на основі привертання слухової уваги до слів, що не потребують артикля з наступним аналізом таких випадків шляхом навмисного підсилення голосу педагогом в момент їхнього звучання та повторення відповідного слова у разі необхідності.
	іменник (власні і загальні назви);	- розрізняє власні (імена одиничних понять, місцевостей, явищ та предметів: особисті імена, назви місяців та днів тижня, свята та національності тощо, що починаються з великої літери) та загальні іменники (назви категорій предметів, осіб та понять: назви істот та неістот; групи осіб чи тварин, що розглядаються як єдине ціле (обчислювальні); матеріально-речовинні, що позначають різні матеріали або речовини (необчислювані); абстрактні, що позначають події, стан, почуття, явища та ін.), спираючись на мовлення педагога та картинки, а також називає їх окремо, у словосполученнях та реченнях;	Формування уміння диференціювати власні та загальні іменники, правильно добирати їх відповідно до ситуації англomовного спілкування шляхом привертання уваги до особливостей звучання у контексті ігрових ситуацій. Конкретизація уявлень про об'єкти та предмети, що вивчаються. Розвиток зорового, слухового та дотикового сприймання.
	модальні дієслова і структури (<i>may, must, can/could, have to/had to, would/wouldn't like</i>);	-розуміє призначення модальних дієслів як таких, що не використовуються самостійно і не позначають конкретної дії або стану, а відображають ставлення мовця до якої-небудь дії, вживаються перед неозначеною формою основного дієслова, утворюючи конструкцію; знає їх переклад та диференціює випадки	Формування уміння аналізувати речення з метою визначення модального дієслова, самостійно добирати необхідне відповідно до змісту висловлювання, та вживати після нього неозначену форму дієслова, акцентуючи увагу на випадках відсутності частки <i>to</i> , шляхом привертання уваги до

		використання у словосполученнях та реченнях (стверджувальних, питальних, заперечних) з опорою на допомогу педагога;	особливостей звучання та використання алгоритму міркувань, що дозволяють прийняти правильне рішення (наприклад, 1)«аналіз конструкції речення» на предмет наявності модального дієслова, 2)«розпізнавання модального дієслова», 3)«визначення відсутності або наявності частки <i>to</i> », 4)виконання дії, що передбачено умовами завдання) у контексті ігрових ситуацій.
	абсолютний присвійний займенник (<i>mine, yours, his, hers, its, ours, theirs</i>);	- розуміє призначення абсолютних присвійних займенників, що відображають приналежність або зв'язок предмета з особою; знає, що означувальний іменник не використовується (<i>Where does your brother study? Mine studies at school</i>) або ж ставиться перед абсолютним займенником (<i>This pen is mine</i>); знає переклад та диференціює випадки використання у словосполученнях та реченнях (стверджувальних, питальних, заперечних) з опорою на допомогу педагога;	Формування уміння розпізнавати на слух та під час зорового, дотикового сприймання абсолютні присвійні займенники, відрізняючи їх від інших, визначати їх місце в реченні та правильно використовувати в процесі самостійного конструювання речень шляхом навмисного підсилення голосу педагогом в момент їхнього звучання, повторення відповідного слова у разі необхідності, а також його індикації за допомогою різних кольорів, жирного шрифту тощо (для сліпих – завдання на індивідуальних картках).
	прислівник способу дії (<i>slowly, well etc.</i>), ступені порівняння прислівників ;	- розуміє призначення прислівників способу дії, які характеризують дієслово та вказують на характер і особливості перебігу дії чи стану; знає переклад, ставить відповідне питання (<i>How?</i>); визначає місце прислівника у реченнях: після головного дієслова (<i>He reads well</i>) або на початку з метою наголошення на ньому (<i>Slowly she closed the window</i>) з опорою на допомогу педагога; розуміє мету утворення ступенів порівняння прикметників як	Формування уміння розпізнавати прислівники способу дії у процесі слухового сприймання слів, словосполучень, речень, та самостійно використовувати їх відповідно до заданого контексту шляхом привертання уваги до особливостей звучання та вимови у контексті ігрових ситуацій; формування уміння розпізнавати та використовувати у мовленні ступені порівняння прислівників з опорою на слухове та зорове сприймання,

		інструменту співставлення дій або станів за певною ознакою, знає способи утворення відповідно до будови різних типів прислівників: за допомогою додавання суфіксів -er, -est та використання означеного артикля the перед найвищим ступенем порівняння; за допомогою суфікса -ly (окрім early та loudly); за допомогою додавання слів more та most до багатоскладових прислівників; за допомогою водночас двох вищезазначених способів (<i>slowly-slowlier-the slowliest / slowly-more slowly-the most slowly</i>); за допомогою способів, що складають винятки та потребують запам'ятовування окремо, у словосполученнях та реченнях різних конструкцій з опорою на допомогу педагога;	шляхом привертання уваги до закінчень, характерних кожному зі ступенів, спеціальних допоміжних слів (у випадках багатоскладовості) інтонаційно, за допомогою жирного шрифту, різних кольорів тощо (для сліпих – завдання на індивідуальних картках). Конкретизація уявлень про об'єкти та предмети, що вивчаються. Розвиток зорового, слухового та дотикового сприймання.
	сполучник (<i>but, because</i>);	- розуміє призначення сполучників як таких, що зв'язують частини складного речення, окремі речення та слова у складі простого речення; диференціює сполучники <i>but</i> (сурядний: для з'єднання однорідних членів речення, а також незалежних речень), <i>because</i> (підрядний: для з'єднання підрядного речення з головним, від котрого воно залежить) спочатку окремо, потім – використовуючи їх у реченнях з опорою на допомогу педагога;	Формування уміння розрізняти сполучники за значенням та вживати їх у відповідному мовному контексті шляхом здійснення аналізу змісту речення на основі слухового та зорового сприймання інших членів речення з метою прийняття правильного рішення стосовно вибору відповідного сполучника.
	кількісний числівник (до 1000);	- знає назви кількісних числівників від 1 до 1000, розрізняє на слух, може здійснити переклад, використовує окремо, у словосполученнях з опорою на допомогу педагога;	Формування уміння розрізняти та використовувати кількісні числівники з опорою на слухове, зорове та дотикове сприймання, послідовно та вибірково відтворювати їх за необхідності називання кількості предметів відповідно до контексту мовленнєвої ситуації шляхом багаторазового

			повторення під час участі у різноманітних іграх, що дозволяють полегшити запам'ятовування (наприклад, за рахунок групування на основі спільності ознак звучання та написання на початку слова: <i>six, sixteen, sixty etc.</i> , утворення однакових за звучанням та написанням частин слова, що розташовано в кінці: <i>thirteen, fourteen, fifteen; twenty, thirty, forty etc.</i>). Конкретизація уявлень про кількість.
	прийменник (позначення приналежності: <i>of, with, without</i>)	- розуміє призначення прийменника <i>of</i> як такого, що відбиває відносини, які в українській мові репрезентовано родовим відмінком без прийменника (<i>Kyiv is the capital of Ukraine</i>), використовується з метою передачі значення «з» для позначення матеріалу, з якого створено предмет (<i>This table is made of wood</i>), знає переклад відповідно до ситуації використання тощо; розуміє призначення прийменників із протилежним значенням: <i>with</i> (співучасть), <i>without</i> (відсутність), знає переклад, розрізняє випадки вживання (<i>He often plays with his friend. He sometimes plays without his friend</i>) з опорою на допомогу педагога;	Формування уміння розрізняти прийменники за їх значенням, упереджаючи помилкову заміну прийменника <i>of</i> на прийменник <i>from</i> у випадках позначення матеріалу, з якого створено предмет, а також помилкову вимову у звукосполученні <i>[th]</i> у процесі вимови прийменників на основі слухового, зорового та дотикового контролю шляхом створення ігрових ситуацій, які передбачають довільне виправлення помилок.
	Фонетичний компонент лінгвістичної компетенції		
	Фонетичний компонент лінгвістичної компетенції (рівень усного та писемного мовлення): вимова, читання, письмо	- впізнає графічні образи нових слів (засвоєних на рівні усного мовлення у контексті теми), а також словосполучень та речень, що містять ці слова, з опорою на слухове сприймання еталонної вимови педагога, транскрипційні позначення, розуміє значення (здійснює	Формування та коригування зорових, фонематичних, мовнорухових операцій та функцій (сприймання, уваги, пам'яті, контролю) та умінь спиратися на них послідовно або одночасно у процесі опанування оптико-акустико-вимовних

		переклад з англійської мови на рідну та навпаки); читає нові слова окремо, у контексті словосполучень, речень (відтворюючи інтонацію порівняння, наголошення прийменників та сполучників), текстів, вимовляючи відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на візуальні підказки (транскрипційні нагадування, малюнки, схеми, у тому числі рельєфно-графічні тощо) або за допомогою педагога у разі необхідності;	образів англійських слів, швидко актуалізуючи необхідний та переключаючись з одного на інший, шляхом залучення учнів до роботи зі словником (внесення нових слів з опорою на зразок, коментарі та допомогу педагога, який виконує відповідні записи на дошці), що полягає у подальшому вивченні занесених до словника слів у ігрових ситуаціях.
		- усвідомлює повністю сенс прочитаного вголос, мовчки короткого, простого тексту, демонструючи ступінь розуміння через здійснення або дослівного перекладу на рідну мову, або у процесі виконання завдань до тексту;	Формування навичок дискурсивно-логічного розуміння прочитаного (передбачає деяке «відставання» процесу усвідомлення від процесів сприймання), що потребує попереднього лексико-граматичного, а інколи стилістичного аналізу окремих частин тексту шляхом створення навчальних ситуацій, спрямованих на змістову ідентифікацію («Знайдіть у прочитаному тексті речення, які схожі за змістом на це», «Визначте, чи відповідає це речення змісту оповідання» тощо), розкриття значення незнайомих слів на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою, у процесі читання текстів особистого характеру (листів, листівок, створених власноруч), що є додатковим стимулом для опанування навички читання.
		- уміє письмово відтворювати слова, словосполучення, речення у процесі списування , водночас виконуючи різноманітні завдання орфографічного або граматичного характеру відповідно до індивідуальних	Формування умінь співвідносити написане слово із еталонним на основі зорового та дотикового сприймання та виправляти помилки у разі їхнього виникнення спочатку в навмисно створених умовах (на дошці,

		мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук;	індивідуальних картках: у неправильно записаних педагогом словах), у писемній продукції сусіда по парті шляхом створення ситуацій співробітництва, потім у власній з опорою на алгоритм, що передбачає запропоновану педагогом послідовність дій.
		- уміє письмово відтворювати слова, словосполучення, короткі речення у процесі написання зорових, зорово-слухових та слухових диктантів за умови достатнього рівня засвоєння лінгвістичних одиниць у контексті теми, а також відповідно до особливостей розвитку дрібної моторики рук, активності дотику;	Актуалізація уявлень та навичок написання слів рельєфно-крапковим шрифтом. Формування умінь запам'ятовувати англомовні лінгвістичні одиниці (англійські слова) спочатку на основі лише зорового сприймання та письмово відтворювати їх, спираючись на оперативну зорову пам'ять; далі - на основі зорового, дотикового сприймання (слова, словосполучення, короткі речення) та письмово відтворювати їх, спираючись на слухове сприймання мовлення педагога та зорово-слухову оперативну пам'ять; далі - на основі лише слухового сприймання мовлення педагога, спираючись на слухову оперативну пам'ять, з метою вдосконалення письма. Формування навичок контролю за якістю вимови (у разі її присутності) в процесі письма, співставлення результатів вимови (уявлень у разі відсутності вимови) та написання з метою адекватно оцінювати власний результат та вносити відповідні поточні корективи.
		- уміє письмово відтворювати англомовні слова, словосполучення, короткі речення , що запропоновано рідною мовою (здійснювати письмовий переклад) з опорою на уявлення	Актуалізація уявлень та навичок написання слів рельєфно-крапковим шрифтом. Формування умінь здійснювати переклад з рідної мови на англійську шляхом

		про звуко-буквений склад зазначених лінгвістичних одиниць, а також відповідно до особливостей розвитку дрібної моторики рук;	актуалізації англomовних еквівалентів (уявлень про їхній звуко-буквений склад) з метою автоматизації іншомовних комунікативних навичок у процесі організації різноманітних колективних ігор, що передбачають спочатку часткове відтворення (доповнення слів, словосполучень, речень елементами, яких не вистачає тощо), а далі - повне письмове відтворення у контексті лексичної теми, яка вивчається.
		- уміє письмово описувати предмет, особу, подію, явище або об'єкт, що репрезентовано у контексті певної лексичної теми, з опорою на зразок, попередньо засвоєну модель та власні уявлення стосовно необхідних конструкцій речень та правильності написання слів відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук;	Формування іншомовного творчого письма з метою розвитку умінь самостійно будувати необхідні конструкції, дотримуючись правил граматики та орфографії, а також здійснювати контроль з опорою на зорове та дотикове сприймання результатів писемного відтворення лінгвістичних одиниць, шляхом створення ситуацій довільного зосередження уваги на технологіях породження іншомовних висловлювань з їх подальшим писемним відтворенням (писемне спілкування із реальним або уявним другом у процесі листування).
		Соціокультурна компетенція	
	<i>Соціокультурна компетенція: інтерес і ставлення до англійської мови, культури її народу-носія, особливостей стилю життя; репрезентація культури рідної країни; міжкультурна комунікація, ставлення до думки співрозмовника</i>	- проявляє інтерес і поважне ставлення до англійської мови і культури (традицій, досягнень, видатних особистостей) її народу-носія; має елементарні уявлення про художні та естетичні цінності англійської культури; розуміє та поважно ставиться до особливостей стилю життя англomовних однолітків, людей іншої культури; репрезентує культуру рідної	Формування високого рівня загальної культури та іншомовної мовленнєвої поведінки шляхом організації бесід виховного характеру, читання текстів, виконання різноманітних завдань відповідного змісту (у тому числі прослуховування аудіозаписів) у контексті кожної з лексичних тем із застосуванням

		країни; бере участь у міжкультурній комунікації: приймає рішення, дає оцінку; поважно ставиться до думки співрозмовника відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами;	ігрових ситуацій.	
		Загально-навчальна компетенція		
	<i>Загально-навчальна компетенція: Спостереження; усвідомлення мети; співпраця; практичне застосування англійської мови; пошук та передача інформації</i>	- розуміє необхідність уважного спостереження за інформацією, що підлягає вивченню; усвідомлює мету завдання; бере активну участь у парній і груповій роботі; застосовує англійську мову в ситуаціях навчального спілкування; здійснює пошук, докладає зусиль до розуміння нової інформації та її передачі відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами.	Формування довільної уваги, пам'яті, контролю (зорової, слухової, мовнорухової, сенсомоторної модальностей) у процесі сприймання нового навчального матеріалу шляхом створення стимулюючого середовища: яскравої, контрастної та дотикової наочності, доступності інструкцій до завдань, новизни та оптимальної інтенсивності подачі навчального матеріалу через створення ігрових ситуацій, колективне складання алгоритмів або моделей міркувань для виконання конкретних завдань, аналіз групових та власних досягнень у ході виконання завдань з подальшим оцінюванням кінцевого результату, а також обговорення можливих помилок перед початком виконання у подальшому аналогічних завдань.	
		На кінець 6-го класу учні:		
Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне	Діалогічне		
Відповідно до індивідуальних особливостей	Відповідно до індивідуальних можливостей, з	Відповідно до індивідуальних можливостей та	Відповідно до індивідуальних можливостей,	Відповідно до індивідуальних можливостей,

<p>фонематичного розпізнавання та на основі слухового сприймання еталонного мовлення педагога, а також мовлення однокласників, з використанням у разі необхідності різноманітних опор (кількаразового повторення лінгвістичних одиниць, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо):</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміють та сприймають інформацію у процесі спілкування зі співрозмовником, а також у звукозапису; - розуміють основний зміст прослуханих текстів різного характеру, які побудовано на засвоєному лексико-граматичному матеріалі; - розуміють коротке повідомлення. 	<p>використанням у разі необхідності різноманітних опор (тлумачення інструкцій/надання мовленнєвих зразків педагогом, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо):</p> <ul style="list-style-type: none"> - логічно будують висловлювання за змістом сприйнятого з опорою на слухове, зорове сприймання мовлення та картинок, прочитаний текст, використовуючи прості зв'язні речення; - здійснюють опис, висловлюють власне ставлення, оцінюють події, явища, об'єкти, людей, тварин тощо; - повідомляють про свою/чиюсь діяльність, використовуючи граматично правильні конструкції та лінгвістичні знання у контексті тем спілкування. 	<p>особливостей розвитку фонематичних процесів, з використанням у разі необхідності різноманітних опор (тлумачення інструкцій/надання мовленнєвих зразків педагогом, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо):</p> <ul style="list-style-type: none"> - спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у англomовних країнах; - беруть участь у діалозі, обмінюючись інформацією, висловлюючи свою думку, враження, ставлення щодо конкретних фактів, подій, явищ, пропозицій; - спілкуються, демонструючи володіння мовним та мовленнєвим матеріалом, набутим у попередні роки. 	<p>особливостей розвитку зорових функцій та операцій (сприймання, уваги, пам'яті контролю, окорухової координації тощо), а також особливостей взаємодії різних аналізаторних систем (мовнорухової, слухової, зорової):</p> <ul style="list-style-type: none"> - читають з повним розумінням короткі прості тексти, побудовані на засвоєному мовному матеріалі; - знаходять основну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнку, схожості з рідною мовою); - розуміють зміст листів, листівок особистого характеру. 	<p>особливостей розвитку фонематичних процесів, зорових функцій та операцій (сприймання, уваги, пам'яті контролю, око-руко-рухової координації тощо), а також особливостей взаємодії різних аналізаторних систем (мовнорухової, слухової, зорової):</p> <ul style="list-style-type: none"> - пишуть слова, словосполучення, речення, (на основі лише зорового, зорового та слухового сприймання, лише слухового сприймання, звуко-буквених уявлень, підключаючи опору на власну виражену або приховану вимову у разі її правильності); - описують предмет, особу, події, явища, об'єкти; підтримують писемне спілкування у вигляді листування із уявним або реальним другом, (використовуючи зразок, опору на фонематичні уявлення або
--	---	--	---	--

				власну вимову у разі її правильності; граматичні алгоритми у вигляді зорових опор або зразки подібного повідомлення).
--	--	--	--	---

7 КЛАС
(105 годин на рік, 3 години на тиждень)

Кіл-ть год.	Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи та очікувані результати
14	Я, моя сім'я, друзі (обов'язки у сім'ї, сімейні традиції) <i>Особистісна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>характеристика поведінки та розповідь про вчинки людей</i>	Учень: - уміє давати характеристику поведінці людини, розповідати про неї, роблячи акцент на її вчинках, домашніх обов'язках та родинних святах; називає кухонні прилади, посуд відповідно до контексту розмови; знає назви медичних закладів, жанрів фільмів, вистав, види спортивних змагань, клубів, секцій; визначає та називає визначні місця столиці, уміє надавати необхідну інформацію про них відповідно до контексту розмови; називає позакласні види діяльності, акцентуючи на улюблених, спочатку вимовляючи нові лінгвістичні одиниці відповідно до інструкцій педагога (стосовно вимови окремих складних звукосполучень та інтонації), з іншими учнями класу, повторюючи за педагогом/однокурсниками, самостійно вимовляючи відповідно до ситуації спілкування у контексті кожної теми ситуативного спілкування;	Розвиток функцій та операцій, що забезпечують взаємодію аналізаторних систем (слухової, зорової, сенсомоторної, мовнорухової, кінестетичної). Конкретизація уявлень про об'єкти та предмети, що вивчаються. Подолання вербалізму уявлень. Розвиток навичок активного слухання. Формування слухової уваги та пам'яті на матеріалі англomовних одиниць мовлення шляхом багаторазової гучної та виразної вимови слів та коротких речень педагогом з акцентом на довільному зоровому зосередженні на еталонній вимові педагога (органах артикуляції педагога) та ситуації, у якій відбувається сприймання з метою розуміння мовного матеріалу. Формування слухового контролю за власною вимовою шляхом її співставлення із еталонним мовленням педагога (оцінювання якості власних вимовних умінь та їхня самостійна корекція) у процесі активного застосування мови.
14	Харчування (приготування їжі, сервіровка столу) <i>Особистісна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>пропонування, приймання, відхилення пропозиції</i>		
14	Охорона здоров'я (відвідування лікаря) <i>Особистісна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>розпитування з метою роз'яснення та уточнення інформації, надання необхідної відповіді, оформлення прохання про допомогу та мовленнєвий супровід її надання</i>		

14	<p>Кіно і театр (відвідування кінотеатру, театру) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: висловлення своїх вражень, почуттів та емоцій, аргументація свого вибору, точки зору</p>		
14	<p>Спорт (спортивні змагання, відомі спортсмени, клуби, секції)) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: розповідь про свої захоплення, обмін думками з приводу подій, ситуацій тощо</p>		
12	<p>Велика Британія (знайомство з визначними місцями Лондона) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: реагування на пропозиції та уточнення відповіді</p>		
12	<p>Україна (основні пам'ятки історії та культури Києва) (8 уроків) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: реагування на пропозиції та</p>		

11	<p>уточнення відповіді</p> <p>Шкільне життя (позакласні заходи) Освітня сфера спілкування Мовленнєві функції: аргументація свого вибору, точки зору, надання оцінки подіям, ситуаціям, вчинкам, діям.</p>		
	Лексичний компонент лінгвістичної компетенції		
	<p>Лексичний компонент лінгвістичної компетенції:</p> <p>види домашніх обов'язків; родинні свята; кухонні прилади; посуд; види обробки продуктів харчування; назви медичних закладів; жанри фільмів/вистав, елементи інтер'єру кінотеатру/театру; види спортивних змагань, спортивні клуби, секції; визначні місця столиць; види позакласних заходів</p>	<p>- впізнає на слух та може вказати на предмети, явища та дії, що пов'язані з кожною з лексичних тем, або на їхнє зображення на малюнку (предмет) (повторення слів у контексті кожної теми та поповнення словника новими словами), називає їх (з опорою на малюнок (предмет) у разі необхідності) відповідно до власних мовленнєвих можливостей; може скласти декілька речень, здійснити опис; підтримати бесіду про предмети, явища та дії, здійснити повідомлення у контексті конкретної лексичної теми з опорою на зразок (еталонне мовлення педагога, зорові, дотикові опори тощо) та алгоритм за допомогою учителя, або працюючи в парі з однокласником;</p>	<p>Розвиток функцій та операцій, що забезпечують взаємодію аналізаторних систем (слухової, зорової, мовнорухової, сенсомоторної, кінестетичної). Конкретизація уявлень про об'єкти та предмети, що вивчаються. Подолання вербалізму уявлень. Розвиток навичок активного слухання. Формування навичок вимови відповідно до мовленнєвих можливостей з опорою на еквіваленти рідної мови та відповідно до послідовності перебігу корекційної роботи з подолання порушень мовленнєвого розвитку на матеріалі рідної мови, а також з опорою на наочність з метою підтвердження розуміння значення мовних одиниць. Формування умінь спиратися на власні фонематичні уявлення (акустико-артикуляційні образи слів) у процесі конструювання висловлювань з метою наближення навчального процесу до</p>

			<p>ситуацій вільної комунікації, у яких відбувається внутрішній переклад з рідної мови на іноземну.</p> <p>Формування впевненості у власних мовленнєвих можливостях з метою профілактики виникнення психологічного бар'єра на шляху до розвитку англомовних комунікативних навичок за допомогою створення ситуацій успіху, що супроводжуються незмінно доброзичливим та толерантним ставленням з боку педагога, яке полягає у наданні можливості здійснити декілька спроб під час відповіді учня для досягнення позитивного результату.</p>
	Граматичний компонент лінгвістичної компетенції		
	<p><i>Граматичний компонент лінгвістичної компетенції:</i> диференціація Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple, структури to be going to (упродовж року);</p>	<p>- продовжує вдосконалювати навичку диференціації стверджувальних, питальних (<i>general, special questions, Tag-questions</i>) та заперечних речень різних конструкцій у <i>Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple</i>, з використанням структури <i>to be going to</i>, виділяючи суттєві ознаки у процесі сприймання англомовних лінгвістичних одиниць та здійснюючи адекватний переклад з рідної мови на англійську, користуючись різноманітними опорами;</p>	<p>Розвиток функцій та операцій, що забезпечують взаємодію аналізаторних систем (слухової, зорової, мовнорухової, сенсомоторної, кінестетичної).</p> <p>Конкретизація уявлень про об'єкти та предмети, що вивчаються.</p> <p>Подолання вербалізму уявлень.</p> <p>Розвиток навичок активного слухання.</p> <p>Формування навичок самоконтролю у процесі прийняття рішення щодо визначення часу та здійснення поточної корекції у разі необхідності з метою вдосконалення мовлення для точної передачі подій, які відбуваються або через певні проміжки часу у повсякденному</p>

			житті, або прямо зараз (у даний момент, сьогодні), або щойно (вже, нещодавно, з певного моменту часу, тощо), або мали місце в минулому, або матимуть місце у майбутньому шляхом створення проблемних ситуацій та з опорою на алгоритм міркувань, що призводить до прийняття правильного рішення.
	модальні дієслова і структури (<i>must/mustn't, need/needn't, should/shouldn't</i>);	розуміє призначення модальних дієслів як таких, що не використовуються самотійно і не позначають конкретної дії або стану, а відображають ставлення мовця до якої-небудь дії, вживаються перед неозначеною формою основного дієслова, утворюючи конструкцію; знає їх переклад та диференціює випадки використання у словосполученнях та реченнях (стверджувальних, питальних, заперечних) з опорою на допомогу педагога;	Формування умінь аналізувати речення з метою визначення модального дієслова, самотійно добирати необхідне відповідно до змісту висловлювання, та вживати після нього неозначену форму дієслова, акцентуючи увагу на випадках відсутності частки <i>to</i> , шляхом привертання уваги до особливостей звучання та використання алгоритму міркувань, що дозволяють прийняти правильне рішення (наприклад, 1)«аналіз конструкції речення» на предмет наявності модального дієслова, 2)«розпізнавання модального дієслова», 3)«визначення відсутності або наявності частки <i>to</i> », 4)виконання дії, що передбачено умовами завдання) переважно у контексті ігрових ситуацій.
	зворотній займенник (<i>myself, yourself, himself, herself, itself, ourselves, yourselves, themselves</i>);	- розуміє призначення зворотних займенників, які використовуються тоді, коли особа або предмет виконують дію, спрямовану на себе; знає, що зворотній займенник може стояти як у кінці речення (<i>I heard it myself.</i>), так і після слова, значення якого він підсилює (<i>I myself did this exercise.</i>); знає, що на українську зворотні	Формування умінь розпізнавати на слух та під час зорового, дотикового сприймання зворотні займенники, відрізняючи їх від інших, визначати їх місце в реченні та правильно використовувати в процесі самотійного конструювання речень шляхом навмисного підсилення голосу педагогом в

		займенники перекладаються як «сам», «сама», «самі» або ж вимагають додавання частки -ся до дієслова, здійснює їхній переклад та диференціює випадки використання у словосполученнях та реченнях (стверджувальних, питальних, заперечних) відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на допомогу педагога;	момент їхнього звучання, повторення відповідного слова у разі необхідності, а також його індикації за допомогою різних кольорів, жирного шрифту тощо. (для сліпих – завдання на індивідуальних картках). Конкретизація уявлень про об'єкти та предмети, що вивчаються. Розвиток зорового, слухового та дотикового сприймання.
	прислівник міри і ступеня (<i>little, a lot, much, enough, too</i>), часу (<i>just, ever</i>);	- розуміє призначення прислівників міри і ступеня, а також часу, які характеризують дієслово, прикметник або інший прислівник та демонструють міру виконання дії або ступінь прояву ознаки; знає переклад, ставить відповідне питання; визначає місце прислівника у реченнях з опорою на допомогу педагога;	Формування уміння розпізнавати прислівники міри і ступеня, а також часу у процесі слухового сприймання слів, словосполучень, речень, та самостійно використовувати їх відповідно до заданого контексту шляхом привертання уваги до особливостей звучання та вимови у контексті ігрових ситуацій.
	сполучник (<i>so, then</i>);	- розуміє призначення сполучників як таких, що зв'язують частини складного речення, окремі речення та слова у складі простого речення; знає переклад, диференціює сурядні та підрядні сполучники <i>so</i> (який з'єднує частини речення або різні речення, виконуючи функції координації та маючи переклад «отже», «тому»: <i>It was rainy, so I took an umbrella</i>), <i>then</i> (який підпорядковує підрядне речення до основного дієслова, маючи переклад «втім», «проте», «зрештою»: <i>He eats much, then he is still thin</i>) спочатку окремо, потім – використовуючи їх у реченнях з опорою на допомогу педагога;	Формування уміння розрізняти сполучники за значенням та вживати їх у відповідному мовному контексті шляхом здійснення аналізу змісту речення на основі слухового та зорового сприймання інших членів речення з метою прийняття правильного рішення стосовно вибору відповідного сполучника.

	порядковий числівник (до 1000);	- знає назви порядкових числівників від 1 до 1000, розрізняє на слух, може здійснити переклад, використовує окремо, у словосполученнях, реченнях з опорою на допомогу педагога;	Формування умінь розрізняти та використовувати кількісні числівники з опорою на слухове та зорове сприймання, послідовно та вибірково відтворювати їх за необхідності називання кількості предметів відповідно до контексту мовленнєвої ситуації шляхом багаторазового повторення під час участі у різноманітних іграх, що дозволяють полегшити запам'ятовування (наприклад, за рахунок групування на основі спільності ознак звучання та написання на початку слова: <i>sixth, sixteenth, sixtieth etc.</i> , утворення однакових за звучанням та написанням частин слова, що розташовано в кінці: <i>thirteenth, fourteenth, fifteenth, twentieth, thirtieth, fortieth etc.</i>).
	прийменник (позначення часу: <i>before, after, for, since</i>)	- розуміє призначення прийменників <i>before</i> (як такого, що позначає час зі значенням «до», «перед»: <i>They will go for a walk before dinner</i>), <i>after</i> (як такого, що позначає час зі значенням «після»: <i>They will go for a walk after dinner</i>), <i>for</i> (як такого, що позначає час зі значенням «упродовж», «на» з метою вказування на строк виконання дії: <i>They have studied at school for seven years</i>), <i>since</i> (як такого, що вказує на початковий момент дії, що розпочалася раніше, але триває у момент мовлення, зі значенням «з»: <i>He has lived in Kyiv since last year</i>) з опорою на допомогу педагога;	Формування умінь розрізняти прийменники за їх значенням, упереджаючи помилкову заміну прийменника <i>since</i> на прийменник <i>from</i> у випадках позначення моменту, з якого розпочалася дія, а також можливу помилкову заміну звуку [i] на звук [ai] у процесі вимови прийменника <i>since</i> у контексті складання речень у <i>Present perfect</i> на основі слухового та зорового контролю шляхом створення ігрових ситуацій, які передбачають довільне виправлення помилок.

Фонетичний компонент лінгвістичної компетенції

	<p><i>Фонетичний компонент лінгвістичної компетенції (рівень усного та писемного мовлення):</i> вимова, читання, письмо</p>	<p>- впізнає графічні образи нових слів (засвоєних на рівні усного мовлення у контексті теми), а також словосполучень та речень, що містять ці слова, з опорою на слухове сприймання еталонної вимови педагога, транскрипційні позначення, розуміє значення (здійснює переклад з англійської мови на рідну та навпаки); читає нові слова окремо, у контексті словосполучень, речень (відтворюючи інтонацію реплік погодження, поради, висловлення почуттів; інтонацію складного речення), текстів, вимовляючи з опорою на візуальні та дотикові підказки (транскрипційні нагадування, малюнки, схеми тощо) або за допомогою педагога у разі необхідності;</p>	<p>Формування зорових, дотикових, фонематичних, мовно рухових, сенсомоторних операцій та функцій (сприймання, уваги, пам'яті, контролю) та умінь спиратися на них послідовно або одночасно у процесі опанування оптико-акустико-вимовних образів англійських слів, швидко актуалізуючи необхідний та переключаючись з одного на інший, шляхом залучення учнів до роботи зі словником (внесення нових слів з опорою на зразок, коментарі та допомогу педагога, який виконує відповідні записи на дошці), що полягає у подальшому вивченні занесених до словника слів у ігрових ситуаціях.</p>
		<p>- усвідомлює повністю сенс прочитаного вголос, мовчки (за умови достатнього рівня мовленнєвої готовності) короткого, простого тексту, демонструючи ступінь розуміння через здійснення або дослівного перекладу на рідну мову, або у процесі виконання завдань до тексту;</p>	<p>Формування навичок дискурсивно-логічного розуміння прочитаного (передбачає деяке «відставання» процесу усвідомлення від процесів сприймання), що потребує попереднього лексико-граматичного, а інколи стилістичного аналізу окремих частин тексту шляхом створення навчальних ситуацій, спрямованих на змістову ідентифікацію («Знайдіть у прочитаному тексті речення, які схожі за змістом на це», «Визначте, чи відповідає це речення змісту оповідання» тощо), розкриття значення незнайомих слів на основі здогадки, малюнка, схожості</p>

			з рідною мовою, у процесі читання текстів особистого характеру (листів, листівок, створених власноруч), що є додатковим стимулом для опанування навички читання.
		- уміє письмово відтворювати слова, словосполучення, речення у процесі списування , водночас виконуючи різноманітні завдання орфографічного або граматичного характеру відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук;	Актуалізація уявлень та навичок написання слів рельєфно-крапковим шрифтом. Формування умінь співвідносити написане слово із еталонним на основі зорового сприймання та виправляти помилки у разі їхнього виникнення спочатку в навмисно створених умовах (на дошці: у неправильно записаних педагогом словах), у писемній продукції сусіда по парті шляхом створення ситуацій співробітництва, потім у власній з опорою на алгоритм, що передбачає запропоновану педагогом послідовність дій. Для сліпих – завдання на індивідуальних картках. Конкретизація уявлень про об'єкти та предмети, що вивчаються.
		- уміє письмово відтворювати слова, словосполучення, короткі речення у процесі написання зорових, зорово-слухових та слухових диктантів за умови достатнього рівня засвоєння лінгвістичних одиниць у контексті теми, а також відповідно до особливостей розвитку дрібної моторики рук, стану дотику;	Актуалізація уявлень та навичок написання слів рельєфно-крапковим шрифтом. Формування умінь запам'ятовувати англомовні лінгвістичні одиниці (англійські слова) спочатку на основі лише зорового, дотикового сприймання та письмово відтворювати їх, спираючись на оперативну зорову пам'ять; далі - на основі зорового, дотикового сприймання (слова,

			<p>словосполучення, короткі речення) та письмово відтворювати їх, спираючись на слухове сприймання мовлення педагога та зорово-слухову оперативну пам'ять; далі - на основі лише слухового сприймання мовлення педагога, спираючись на слухову оперативну пам'ять, з метою вдосконалення письма.</p> <p>Формування навичок контролю за якістю вимови (у разі її присутності) в процесі письма, співставлення результатів вимови (уявлень у разі відсутності вимови) та написання з метою адекватно оцінювати власний результат та вносити відповідні поточні корективи.</p>
		<p>- уміє письмово відтворювати англомовні слова, словосполучення, короткі речення, що запропоновано рідною мовою (здійснювати письмовий переклад) з опорою на уявлення про звуко-буквений склад зазначених лінгвістичних одиниць, а також відповідно до особливостей розвитку дрібної моторики рук;</p>	<p>Формування умінь здійснювати переклад з рідної мови на англійську шляхом актуалізації англомовних еквівалентів (уявлень про їхній звуко-буквений склад) з метою автоматизації іншомовних комунікативних навичок у процесі організації різноманітних колективних ігор, що передбачають спочатку часткове відтворення (доповнення слів, словосполучень, речень елементами, яких не вистачає тощо), а далі - повне письмове відтворення у контексті лексичної теми, яка вивчається.</p>
		<p>- уміє письмово описувати предмет, особу, подію, явище або об'єкт, що репрезентовано у контексті певної лексичної теми, з опорою на зразок, попередньо засвоєну модель та власні уявлення стосовно необхідних</p>	<p>Формування іншомовного творчого письма з метою розвитку умінь самостійно будувати необхідні конструкції, дотримуючись правил граматики та орфографії, а також здійснювати контроль</p>

		конструкцій речень та правильності написання слів відповідно до зорового сприймання та особливостей розвитку дрібної моторики рук;	з опорою на зорове сприймання результатів писемного відтворення лінгвістичних одиниць, шляхом створення ситуацій довільного зосередження уваги на технологіях породження іншомовних висловлювань з їх подальшим писемним відтворенням (писемне спілкування із реальним або уявним другом у процесі листування).
		Соціокультурна компетенція	
	<i>Соціокультурна компетенція: інтерес і ставлення до англійської мови, культури її народу-носія, особливостей стилю життя; уявлення про художні та естетичні цінності англійської культури; міжкультурна комунікація, ставлення до співрозмовника та його думки, здатність до спілкування з англомовними представниками</i>	- проявляє інтерес і поважне ставлення до англійської мови і культури (традицій, досягнень, видатних особистостей) її народу-носія, прилучається до неї через читання художньої та публіцистичної літератури; має елементарні уявлення про художні та естетичні цінності англійської культури; розуміє та поважно ставиться до особливостей стилю життя англомовних однолітків, людей іншої культури; бере участь у міжкультурній комунікації, адекватно спілкується із носіями мови: приймає рішення, дає оцінку; поважно ставиться до думки співрозмовника користуючись різноманітними опорами;	Формування високого рівня загальної культури та іншомовної мовленнєвої поведінки шляхом організації бесід виховного характеру, читання текстів, виконання різноманітних завдань відповідного змісту (у тому числі прослуховування аудіозаписів) у контексті кожної з лексичних тем із застосуванням ігрових ситуацій.
		Загально-навчальна компетенція	
	<i>Загально-навчальна компетенція: Спостереження; усвідомлення мети; співпраця; практичне застосування англійської мови; пошук та передача інформації</i>	- розуміє необхідність уважного спостереження за інформацією, що підлягає вивченню; усвідомлює мету завдання; бере активну участь у парній і груповій роботі; застосовує англійську мову в ситуаціях	Формування довільної уваги, пам'яті, контролю (зорової, слухової, сенсомоторної, мовнорухової модальностей) у процесі сприймання нового навчального матеріалу шляхом

		навчального спілкування; здійснює пошук, докладає зусиль до розуміння нової інформації та її передачі користуючись різноманітними опорами.	створення стимулюючого середовища: яскравої наочності, доступності інструкцій до завдань, новизни та оптимальної інтенсивності подачі навчального матеріалу через створення ігрових ситуацій, колективне складання алгоритмів або моделей міркувань для виконання конкретних завдань, аналіз групових та власних досягнень у ході виконання завдань з подальшим оцінюванням кінцевого результату, а також обговорення можливих помилок перед початком виконання у подальшому аналогічних завдань.	
		<i>На кінець 7-го класу учні:</i>		
Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне	Діалогічне		
Відповідно до індивідуальних особливостей фонематичного розпізнавання та на основі слухового сприймання еталонного мовлення педагога, а також мовлення однокласників , з використанням у разі необхідності різноманітних опор (кількаразового повторення лінгвістичних	Відповідно до індивідуальних можливостей , з використанням у разі необхідності різноманітних опор (тлумачення інструкцій/надання мовленнєвих зразків педагогом, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо): - логічно і послідовно будують повідомлення (розгорнуте у разі	Відповідно до індивідуальних можливостей та особливостей розвитку фонематичних процесів , з використанням у разі необхідності різноманітних опор (тлумачення інструкцій/надання мовленнєвих зразків педагогом, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо): - спілкуються,	Відповідно до індивідуальних можливостей, особливостей розвитку зорових функцій та операцій (сприймання, уваги, пам'яті контролю, окомірної координації тощо), а також особливостей взаємодії різних аналізаторних систем (мовнорухової, слухової, зорової): - читають з повним розумінням прості тексти,	Відповідно до індивідуальних можливостей, особливостей розвитку фонематичних процесів, зорових функцій та операцій (сприймання, уваги, пам'яті контролю, око-руко-рухової координації тощо), а також особливостей взаємодії різних аналізаторних систем (мовнорухової, слухової, зорової):

<p>одиниць, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо):</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміють та сприймають інформацію у процесі спілкування зі співрозмовником, а також у звукозапису; - розуміють основний зміст прослуханих текстів різного характеру, які побудовано на засвоєному лексико-граматичному матеріалі; - розуміють коротке повідомлення. 	<p>достатньої мовленнєвої готовності) за змістом сприйнятого з опорою на слухове, зорове сприймання мовлення та картинки, прочитаний текст, використовуючи прості зв'язні речення;</p> <ul style="list-style-type: none"> - передають зміст прочитаного або почутого у формі розповіді, опису; - дають оцінку прочитаному або почутому; - повідомляють на основі самостійно дібраного та підготовленого матеріалу з використанням додаткових відомостей. 	<p>дотримуючись основних норм, прийнятих у англомовних країнах;</p> <ul style="list-style-type: none"> - беруть участь у діалозі, обмінюючись інформацією на основі того, що було прочитаним, побаченим, почутим, висловлюючи свою думку; - спілкуються, демонструючи володіння мовним та мовленнєвим матеріалом, що відповідає цілям, завданням у контексті лексичних тем. 	<p>побудовані на засвоєному мовному матеріалі;</p> <ul style="list-style-type: none"> - знаходять необхідну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнку, схожості з рідною мовою); - розуміють зміст листів, листівок особистого характеру. 	<ul style="list-style-type: none"> - пишуть слова, словосполучення, речення, (на основі лише зорового, зорового та слухового сприймання, лише слухового сприймання, звуко-буквених уявлень, підключаючи опору на власну виражену або приховану вимову у разі її правильності); - описують предмет, особу, події, явища, об'єкти; продовжують підтримувати писемне спілкування у вигляді листування із уявним або реальним другом, (використовуючи зразок, опору на фонематичні уявлення або власну вимову у разі її правильності; граматичні алгоритми у вигляді зорових опор або зразки подібного повідомлення).
--	---	---	---	---